

Вписано в регистъра на Съда под № <u>1133784</u>	За Секретар, по пълномощие
Люксембург, дата: <u>13. 11. 2019</u>	
Факс / E-mail: <u>✓</u>	<i>M. Aleksejev</i>
Подадено на: <u>12. 11. 19</u>	Miroslav Aleksejev Началник на отдел

Анонимизиран текст

C-824/19 - 1

Дело C-824/19

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

12 ноември 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Върховен административен съд (България)

Дата на акта за преюдициално запитване:

31 октомври 2019 г.

Жалбоподатели в касационното производство:

ТС

UB

Ответници в касационното производство:

Комисия за защита от дискриминация

VA

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

[OMISSIS]

[OMISSIS] 31.10.2019

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение [OMISSIS]

[OMISSIS]

Производството е по чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

BG

Образувано е: 1. по касационна жалба на ТС [OMISSIS] срещу решение № 6748/16.11.2017 г. [OMISSIS] на Административен съд София-град (АССГ), с което е отхвърлена жалбата му против решение № 98/06.03.2017 г. на Комисията за защита от дискриминация [OMISSIS] в частта, с която е установено, че като председател на Софийски районен съд е осъществил дискриминация (ЗЗДискр.) по смисъла на чл. 4, ал. 2 във връзка с чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация във връзка с § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на закона по признак „увреждане“ по отношение на ВА и на основание чл. 80, ал. 1 от ЗЗДискр. му е наложена глоба в размер на 250 лв. ; 2. по касационна жалба на UB против решение № 98/06.03.2017г. на Комисията за защита от дискриминация [OMISSIS] в частта, с която е установено, че като съдия в Софийски районен съд е осъществила дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 във връзка с чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация във връзка с § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на закона по признак „увреждане“ по отношение на ВА и на основание чл. 80, ал. 1 от ЗЗДискр. ѝ е наложена глоба в размер на 500 лв.

Касационният жалбоподател ТС твърди в жалбата си, че обжалваното решение е неправилно, като постановено в нарушение на материалния закон - касационно основание за отмяна по смисъла на чл. 209, т. 3 от АПК. Иска се отмяна на съдебното решение. Подробни съображения в подкрепа на твърдението и искането са изложени в касационната жалба. Претендира разноси.

Касационната жалбоподателка UB твърди, че обжалваното съдебно решение е неправилно, постановено в противоречие с материалния закон и е необосновано - касационни основания по смисъла на чл. 209, т. 3 от АПК.
[Ориг. 2]

Ответникът- Комисия за защита от дискриминация [OMISSIS] оспорва касационните жалби.

Ответникът-ВА не взема становище по касационните жалби.

Прокурорът от Върховна административна прокуратура заявява становище за основателност на касационните жалби.

Върховният административен съд, пето отделение, намира, че касационните жалби са подадени от надлежни страни, в срок и са процесуално допустими, но за правилното разрешаване на спора относно законосъобразността на решението на АССГ е необходимо тълкуване на относими норми на общностното право, поради което и като взе предвид, че разглежда спора като съдебна инстанция, чието решение не подлежи на обжалване, следва да отправи по своя инициатива запитване до Съда на Европейския съюз по реда на чл. 267, параграф 3 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

1. Страни по делото

2

1.1. Касационен жалбоподател, жалбоподател и в първоинстанционното производство - TC - [OMISSIS]

1.2. Касационен жалбоподател, жалбоподател и в първоинстанционното производство - UB - [OMISSIS]

1.3. Ответник в касационното производство, ответник и в първоинстанционното производство - Комисия за защита от дискриминация - гр. София [OMISSIS];

1.4. Ответник в касационното производство, ответник и в първоинстанционното производство - VA - гр. София [OMISSIS]

1.5. Върховна административна прокуратура, гр. София [OMISSIS].

2. Международно право

2.1. Член 1 от Конвенцията за правата на хората с увреждания на Организацията на обединените нации, в сила на 3 май 2008 г., одобрена от името на Европейската общност с Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 година (ОВ L 23, стр. 35, наричана по-нататък "Конвенцията на ООН"), ратифицирана със закон [OMISSIS] [от] 26.01.2012 г., обнародван в ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г., издадена от Министерството на труда и социалната политика, [OMISSIS] ДВ, бр. 37 от 15.05.2012 г., в сила от 21.04.2012 г.) гласи следното:

"Целта на настоящата конвенция е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички човешки права и основни свободи от страна на всички хора с увреждания, и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство.

Хората с увреждания включват лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства **[Ориг. 3]** тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото, равноправно с останалите".

2.2. Член 4 от Конвенцията на ООН, озаглавен "Общи задължения", има следното съдържание:

"1. Държавите страни по Конвенцията се задължават да гарантират и да способстват за пълноценната реализация на всички човешки права и основните свободи за хората с увреждания, без каквато и да било дискриминация по признак на увреждане. За целта държавите страни по конвенцията се задължават:

а) да предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за прилагането на правата, признати по настоящата конвенция;

б) да предприемат всякакви подходящи мерки, включително законодателни, за изменение или отменяне на съществуващите закони, наредби, обичаи и практики, представляващи дискриминация срещу хора с увреждания;

в) да се съобразяват във всички свои политики и програми с изискванията за защита и насърчаване на човешките права на хората с увреждания;

г) да се въздържат от всякакви актове и практики, несъответстващи на настоящата конвенция, като гарантират нейното спазване от страна на публичните власти и институции;

д) да предприемат всякакви подходящи мерки за премахване на дискриминацията по признак на увреждане от страна на лица, организации и частни предприятия;

2.3. Според член 5 от Конвенцията на ООН, озаглавен "Равенство и забрана на дискриминация":

"1. Държавите страни по настоящата конвенция признават, че всички хора са равни пред закона и имат право, без каквато и да било дискриминация, на еднаква закрила и еднакво отношение по закон.

2. Държавите - страни по настоящата конвенция, се задължават да забранят всякаква дискриминация по признак на увреждане и да гарантират на лицата с увреждания равнопоставена и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация, на каквито и да било основания.

3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите страни по конвенцията се задължават да предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания.

4. Всякакви конкретни мерки, необходими за ускоряване или постигане на фактическо равенство на хората с увреждания, не се [Ориг. 4] считат за дискриминация по смисъла на настоящата конвенция".

2.4. Член 27 от Конвенцията на ООН със заглавие "Работа и заетост" предвижда следното:

"Държавите - страни по настоящата конвенция, признават правото на труд на хората с увреждания, равнопоставено с всички останали, като това включва правото на възможност за прехрана чрез свободно избрана или приета работа на пазара на труда и в работна среда, която да е отворена, недискриминационна и достъпна за хора с увреждания. Държавите - страни по конвенцията, се задължават да гарантират и насърчават реализацията на правото на труд, включително за лица, придобили увреждане в процеса на

трудова заетост, чрез предприемане на необходимите стъпки, включително законодателни, сред които:

а) забрана на дискриминация по причини на увреждане по всякакви въпроси, засягащи всякакви форми на заетост, включително условията за набиране на работна сила, наемане на работа и трудова заетост, продължаване на трудов договор, професионално израстване и безопасни и здравословни условия на труд;

в) осигуряване на възможност за хората с увреждания да упражняват своите трудови и профсъюзни права равноправно с всички останали;

д) създаване на възможности за трудова заетост и професионално израстване на хора с увреждания на пазара на труда, както и оказване на съдействие при намиране, придобиване, поддържане на и завръщане към трудова заетост;

ж) осигуряване на заетост за хора с увреждания в публичния сектор;

и) предоставяне на хората с увреждания на разумни улеснения на работното място;

3. Право на Съюза

3.1. Член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз е със заглавие "Недискриминация" и следното съдържание:

"1. Забранена е всяка форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

3.2. Съображения 6, 17, 23, както и 37 от Директива 2000/78/ЕО от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране при заетостта и упражняването на занятие, ОВ L 303, 02/12/2000, стр. 16-22, (наричана по-нататък "Директива 2000/78/ЕО"), [OMISSIS] гласят: **[Ориг. 5]**

"(6) Хартата на Общността за основните социални права на работниците признава важността на борбата срещу всяка форма на дискриминация, включително необходимостта да се предприемат подходящи мерки за социална и икономическа интеграция на възрастните хора и хората с увреждания.

[...]

(17) Настоящата директива не изисква избирането, повишението, оставането на работа или обучението на лице, което не е във възможност, състояние или наличие да изпълнява основните задължения на дадена длъжност или да

премине съответното обучение, без обаче да се накърнява задължението за осигуряване на подходяща работна среда за лицата с увреждания. [...]

(23) При много ограничени обстоятелства, разлика в третирането може да бъде оправдана, когато характеристика, свързана с религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, съставлява основно и професионално -определящо изискване, когато целта е законна и изискването пропорционално. Такива условия трябва да бъдат включени в информацията, предоставена от държавите членки на Комисията.

[...]

(37) В съответствие с принципа за субсидиарност, изложен в член 5 от Договора за ЕО, целта на настоящата директива, а именно създаването в Общността на поле за действие по отношение на равенството в заетостта, не може да се постигне в достатъчна степен от държавите-членки, но може съответно, по причина на обхват и въздействие на мерките, да се постигне по-добре на ниво Общност. В съответствие с принципа на пропорционалност, както е изложен в този член, настоящата директива не отива по-далеч от необходимото за постигане на тази цел."

3.4. Съгласно член 1 Директива 2000/78/ЕО има за цел "[...] да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите-членки на принципа за равно третиране".

3.5. В член 2, параграфи 1-3 на Директива 2000/78/ЕО се съдържа дефиниция на понятие за "дискриминация":

"1. За целите на настоящата директива, "принципът за равно третиране" означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа, на който и да е от признаците, посочени в член 1.

2. За целите на параграф 1:

[...]

ii) що се отнася до лица с определени увреждания, работодателят или всяко лице или организация, до които настоящата директива се отнася, са задължени според националното законодателство, да **[Ориг. 6]** предприемат подходящи мерки в съответствие с принципите, съдържащи се в член 5, за да се премахнат вредите, произтичащи от такава разпоредба, критерий или практика.

[...]"

3.6. Съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО:

"В границите на сферите на компетентност, поверени на Общността, настоящата директива се прилага към всички лица от публичния и частния сектор, включително публични органи, във връзка с:

[...]

а) условията за достъп до заетост, самостоятелна заетост или упражняване на занятие, включително критериите за подбор и условия за наемане на работа, в който и да е клон на дейност на всички нива на професионалната йерархия, включително повишение;

[...]"

3.7. Член 4 на Директива 2000/78/ЕО, е озаглавен "Професионални изисквания", а §1 има следното съдържание:

"Въпреки разпоредбите на чл. 2, параграфи 1 и 2, държавите-членки могат да регламентират, че разлика в третирането, основаваща се на характеристика, свързана с някой от признаците, посочени в чл. 1, не представлява дискриминация, когато поради характера на засегнатите професионални дейности или в контекста, в който те се упражняват, такава характеристика представлява основно и определящо професията изискване, като гарантират, че целта е законосъобразна и изискването пропорционално.

3.8. В съответствие с член 18, първа алинея от Директива 2000/78/ЕО, държавите-членки трябва да приемат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят със същата, най-късно до 2 декември 2003 г. Въпреки това, съгласно втората алинея на посочения член:

"За да се вземат предвид специфичните условия, държавите-членки могат, ако е необходимо, да ползват допълнителен период от 3 години, считано от 2 декември 2003 г., т. е. общо 6 години, за да приложат разпоредбите на настоящата директива, относно дискриминация на основание възраст и увреждане. В този случай те незабавно уведомяват Комисията за това. Всяка държава-членка, която избере да използва този допълнителен период, изготвя всяка година доклад до Комисията относно стъпките, които предприема за преодоляване на дискриминацията на основание възраст и увреждане и напредъка, който се прави по прилагането. Комисията изготвя всяка година доклад до Съвета."

3.9. За Република България Директива 2000/78/ЕО е в сила от 01 януари 2007 г., датата на присъединяването ѝ към Европейския съюз, съгласно чл. 2 от Договора за присъединяване на Република [Ориг. 7] България и Румъния към Европейския съюз.

4. Национална правна уредба

4.1. Член 6 от Конституцията на Република България, в сила от 13.07.1991 г., обн. ДВ бр. 56 от 13 юли 1991 г [OMISSIS]. [последно изменена в] ДВ. бр. 12 от 6 Февруари 2007 г., има следното съдържание:

"(1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права.

(2) Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние."

4.2. Според член 48 от Конституцията на Република България:

"(1) Гражданите имат право на труд. Държавата се грижи за създаване на условия за осъществяване на това право.

(2) Държавата създава условия за осъществяване на правото на труд на лицата с физически и психически увреждания. [...]"

4.3. Законът за защита от дискриминация (обн. ДВ. бр. 86 от 30 Септември 2003 г., в сила от 1.01.2004 г. [...] изм. и доп. ДВ. бр. 26 от 7 Април 2015 г.) е националният нормативен акт, уреждащ защитата срещу всички форми на дискриминация и съдейства за нейното предотвратяване, като транспонира директивите в областта на равното третиране.

4.4. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация гласи:

"Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна."

4.5. Разпоредбата на чл. 7, ал. 1, т. 2 от Закона за защита от дискриминация гласи:

Не представлява дискриминация:

различното третиране на лица на основата на характеристика, отнасяща се до признак по чл. 4, ал. 1, когато тази характеристика поради естеството на определено занятие или дейност, или условията, при които то се осъществява, е съществено и определящо професионално изискване, целта е законна, а изискването не надхвърля необходимото за постигането ѝ;

4.6. Съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗЗДискр. Комисията за защита [Ориг. 8] от дискриминация, наричана по-нататък "комисията", е независим специализиран държавен орган за предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и осигуряване равенство на възможностите.

(2) Комисията осъществява контрол по прилагането и спазването на този или други закони, уреждащи равенство в третирането.

4.7. Чл. 50 от ЗЗДискр. гласи:

Производство пред комисията се образува по:

1. жалба на засегнатите лица;
2. инициатива на комисията;
3. сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи.

4.8. Разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация гласи:

Решенията на комисията подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването им на заинтересуваните лица.

4.9. Законът за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 7.08.2007 г., [OMISSIS] [многократно изменян и допълван, последно изменение и допълнение в ДВ] [Ориг. 9] [OMISSIS] бр. 29 от 8.04.2019 г.) урежда устройството и принципите на дейността на органите на съдебната система и взаимодействието помежду им, както и взаимодействието между органите на съдебната власт и органите на законодателната и на изпълнителната власт.

5. Съгласно чл. 66, ал. 1 от Закона за съдебната власт в случаите, определени със закон, в състава на съда, който разглежда делото като първа инстанция, участват и съдебни заседатели. Алинея втора на разпоредбата постановява, че съдебните заседатели имат еднакви права и задължения със съдиите.

5.1. Разпоредбата на чл. 67, ал. 1 има следното съдържание: „За съдебен заседател може да бъде избран дееспособен български гражданин, който:

1. е на възраст от 21 до 68 години;
2. има настоящ адрес в община, която попада в рамките на съдебния район на съда, за който кандидатства;
3. има завършено най-малко средно образование;

4. не е осъждан за умишлено престъпление, независимо от реабилитацията;

5. не страда от психически заболявания.

5.2. Наказателно-процесуалният кодекс, обн. ДВ, бр. 86 от 28.10.2005 г., в сила от 29.04.2006 г., [OMISSIS] [многократно изменян и допълван, последно допълнение в ДВ] бр. 16 от 22.02.2019 г. с разпоредбата на чл. 1, ал. 1 определя реда, по който се извършва наказателното производство, за да се осигури разкриване на престъпленията, разобличаване на виновните и [Ориг. 10] правилно прилагане на закона, а втората алинея на разпоредбата гласи: Като осъществява задачите по ал. 1, Наказателно-процесуалният кодекс осигурява защитата от престъпни посегателства срещу Република България, срещу живота, свободата, честта, правата и законните интереси на гражданите, както и срещу правата и законните интереси на юридическите лица, и съдейства за предотвратяване на престъпленията и укрепване на законността.

5.3. Разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс има следното съдържание:

В случаите и по реда, предвидени в този кодекс, в състава на съда участват съдебни заседатели.

Съгласно ал. 2 - Съдебните заседатели имат еднакви права със съдиите.

5.4 Разпоредбата на чл. 13, ал. 1 от НПК има следното съдържание:

Съдът, прокурорът и разследващите органи в пределите на своята компетентност са длъжни да вземат всички мерки, за да осигурят разкриването на обективната истина. Съгласно ал. 2 - Обективната истина се разкрива по реда и със средствата, предвидени в този кодекс.

5.5 Съгласно чл. 14, ал. 1 от НПК Съдът, прокурорът и разследващите органи вземат решенията си по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, като се ръководят от закона.

(2) Доказателствата и средствата за тяхното установяване не могат да имат предварително определена сила.

5.6. Съгласно чл. 18 от НПК- Съдът, прокурорът и разследващите органи основават решенията си върху доказателствени материали, които те събират и проверяват лично, освен в случаите, предвидени в този кодекс.

6. Фактическа обстановка, установена от първата съдебна инстанция:

6.1. Производството пред административния орган-Комисия за защита от дискриминация е образувано с разпореждане № 942/29.09.2015 г. на председателя на Комисията, въз основа на жалба [от] 24.09.2015 г. на VA против UB - съдия в Софийския районен съд и против председателя на Софийския районен съд.

6.2. Жалбоподателката пред комисията VA е с трайно намалена работоспособност пожизнено, поради загуба на зрението (Експертно решение [OMISSIS] [от] 1976 г. на Трудово-експертна лекарска комисия (ТЕЛК). Същата завършва висше образование- специалност "право" и през 1977 г. полага успешно изпит за правоспособност. Работи в Съюза на слепите и в структурите на Европейския съюз на слепите. През 2014 г. при проведена процедура от Столичния общински съвет е одобрена за съдебен заседател от Софийския градски съд, като е разпределена в Софийския районен съд. На 25.03.2015 г. полага клетва като съдебен заседател в Софийския районен съд. По делото е приложен Протокол от 23.03.2015 г. за извършено разпределение по състави чрез жребии на съдебните заседатели. Видно от същия, VA е разпределена за съдебен заседател към 6-ти [Ориг. 11] наказателен състав, като към този състав са разпределени още трима съдебни заседатели. От представена справка от председателя на Софийския районен съд се установява, че за периода 25.03.2015 г. до 09.08.2016 г., когато влиза в сила изменението на чл. 72 от Закона за съдебната власт, въвеждащо електронното разпределение на съдебните заседатели, VA не участва в нито едно съдебно заседание по наказателно дело.

6.3. В жалбата, по която е образувано административното производство, както и в хода на производството пред Комисията за защита от дискриминация (КЗДискр.) (писмени становища, молби и открити заседания) VA и упълномощения от нея представител поддържат, че UB, в качеството си на съдия в 6-ти наказателен състав на Софийския районен съд (СРС), към който е била разпределена като съдебен заседател, не я допуска до участие в съдебно- наказателни производства. Посочва и че с молба [от] 29.05.2015 г. сезира председателя на СРС, като иска да бъде разпределена към друг съдия, за да реализира правото си на труд като съдебен заседател, но не получава отговор. Счита, че е налице неблагоприятно третиране спрямо нея от страна на съдия UB и председателя на Софийския районен съд поради увреждането ѝ.

6.4. В становищата си депозирани в хода на производството пред КЗДискр., съдия UB посочва, че естеството на задълженията, произтичащи от функцията на съдебния заседател в наказателния процес и необходимостта от налични специфични физически характеристики, свързани с възможността съдебния състав да осъществява правомощията си не следва да бъдат подвеждани под дискриминационната норма на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. Обосновава съображения за прилагането на чл. 7, ал. 1, т. 2 от ЗЗДискр., доколкото различното третиране на VA на основата на характеристика, релевантна към признака "увреждане", поради естеството на

задълженията на съдебния заседател е съществена и определяща, като изискването е обективно оправдано и преследва законна цел, а именно: спазване на принципите на НПК, който закон обуславя функциите на съдебните заседатели.

6.5. От страна на ТС-председател на Софийския районен съд към този момент са депозиран писмени становища, в които се излагат доводи за прилагането на чл. 7, ал. 1, т. 2 от ЗЗДискр., доколкото увреждането на VA е от естество, препятстващо осъществяването на специфичните ѝ функции на съдебен заседател и би довело до нарушаване на принципа на непосредственост, принципа на обективната истина и равноправно участие на обществеността в наказателния процес.

6.6. КЗДискр. постановява решение № 98/06.03.2017 г., с което установява, че съдия ТС - председател на Софийския районен съд към релевантния период, осъществява дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 във връзка с чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. във връзка с § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. по признак "увреждане" по отношение на VA и че UB - съдия в Софийски районен съд е осъществила дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 във връзка с чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. във връзка с § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. по признак "увреждане" по **[Ориг. 12]** отношение на VA. С оглед на това, на основание чл. 80, ал. 1 от ЗЗДискр. на ТС - председател на Софийския районен съд през релевантния период е наложена глоба в размер на 250 лева, а на UB - съдия в Софийския районен съд е наложена глоба в размер на 500 лева за осъществен акт на дискриминация спрямо VA. На основание чл. 47, т. 6 от ЗЗДискр. е препоръчано на съдия ТС - председател на Софийския районен съд и на съдия UB занапред да не допускат нарушения на действащото антидискриминационно законодателство. Жалбата на VA в частта ѝ с оплакване за осъществена дискриминация спрямо нея по признак "пол" е оставена без уважение като недоказана.

6.7. Първоинстанционният съд приема, че оспореното решение на Комисията за защита от дискриминация е законосъобразен административен акт и отхвърля жалбите на UB и на ТС срещу решението.

Съдът приема, че с оглед въведената в закона забрана за неравноправно третиране по някои от защитените от закона признаци и прогласеното в чл. 26 от ЗЗДискр. право на лицата на равни условия на достъп до професия или дейност, възможност за упражняването им и на развитието им в тях без оглед на признаците по чл. 4, ал. 1, недопустимо е въвеждането на ограничения, респ. възпрепятстването на достъпа до упражняване на определена професия или дейност, в случая на съдебен заседател, "по принцип", изхождайки от предположението, че съответното увреждане ще доведе до невъзможност за нейното пълноценно осъществяване. Действително, спецификата на наказателното производство изисква при осъществяване на своите правомощията съдебния заседател да се съобразяват с основните принципи на наказателното производство за

непосредственост, установяване на обективната истина и формиране на вътрешно убеждение от решаващия орган. Но тази специфика според първоинстанционния съд не следва да бъде абсолютизирана до степен ограничаваща правото на достъп до определена професия или дейност, прогласено в ЗЗДискр. в частност и в българското законодателство изобщо. Презюмирането, че наличието на заболяване или увреждане във всички случаи лишават едно лице от определени качества е необосновано и дискриминационно отношение. В подкрепа на изложеното е и обстоятелството, че след 09.08.2016 г., когато влиза в сила изменението на чл. 72 от ЗСВ, въвеждащо електронното разпределение на съдебните заседатели, ВА участва в редица съдебни заседания по наказателни дела, доказателства за което са приетите по делото разходни касови ордери за платено възнаграждение.

6.8. Първоинстанционното съдебно решение е обжалвано пред настоящия касационен състав на Върховния административен съд, който намира, че за правилното му разрешаване е необходимо тълкуване на общностни норми.

7. Доводи и правни аргументи на страните

7.1. Основното възражение на касационната жалбоподателка UB-съдия в Софийския районен съд е за неправилно приложение на материалния закон- Закона за защита от **[Ориг. 13]** дискриминация в разглеждания случай, обусловено от абсолютизирането от страна на първоинстанционния съд на принципа за правото на достъп до определена професия или дейност, прогласено в българското и международното законодателство, като по този начин поставя антидискриминационния закон в противоречие с нормативен акт от по-висока степен - Наказателно-процесуалния кодекс и принципите, установени с него, относими към наказателния процес- принципа за непосредственост-чл. 18 от НПК, принципа за установяване на обективната, закрепен в чл. 13 от НПК, които принципи тя като наказателен съдия следва да спазва при разглеждане на делата в Районния съд и да осигурява еднакво третиране от всички членове на състава на доказателствения материал по делото, на непосредственото впечатление на всеки от състава на съда от поведението на страните по делото.

7.2. Касационният жалбоподател ТС - председател на Софийския районен съд изразява становище, че обжалвания съдебен акт е неправилен, поради приетата неприложимост на разпоредбата на чл. 7, ал. 1, т. 2 от Закона за защита от дискриминация, като твърди, че настоящият случай следва да бъде подведен под хипотезата на цитираната норма. Твърди още, че с оглед на осъществяването на дейността на съдебните заседатели и естеството на задълженията им, може да се приеме, че не могат да участват активно и пълноценно лица, чийто увреждания водят до нарушаване на установените в законите и Конституцията на Република България принципи на непосредственост, установяване на обективната истина и формиране на вътрешно убеждение от ръководно-решаващия орган.

8. Мотиви за необходимостта да бъдат отправени преюдициални въпроси

8.1. Настоящият съдебен състав намира, че VA е физическо лице с увреждане, поради трайна загуба на зрението.

8.2. В националното законодателство е установена система от правни норми, която гарантира принципно защита на хората с увреждания и недопускане на дискриминация по признак увреждане, същевременно се допускат изключения, които оправдават разликата в третирането, когато се отнася до характеристика, свързана с някой от защитените признаци, ако тази характеристика поради естеството на определено занятие или дейност или условията, при които то се осъществява, е съществено и определящо професионално изискване, целта е законна, а изискването не надхвърля необходимото за постигането.

8.3. Настоящият съдебен състав намира, че не е ясно доколко това различно третиране на лице с конкретното увреждане, което е основание за неравното третиране при упражняване на дейността като съдебен заседател, е допустимо с оглед нормите на Конвенцията на ООН, Хартата на основните права на Европейския съюз и Директива 2000/78/ЕО.

8.4. Различното третиране е на база защитимия признак "увреждане", но е в контекста на изискванията и прилагането на принципите на наказателния процес, но подобна правна [Ориг. 14] уредба и практика е възможно да противоречи на изискванията да се предоставят равни възможности в заетостта на всички хора с увреждания.

8.5. При обсъждане необходимостта от поставяне на преюдициални въпроси настоящият състав съобрази и изискването тълкуването на Директива 2000/78/ЕО да се извършва в съответствие с Конвенцията на ООН, която отнесена към конкретния случай изисква равнопоставена и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на лица с увреждания, на каквито и да е било основания, а не само на определени защитими признаци, установени във вторичното право на Европейския съюз.

8.6. Международната нормативна уредба и уредбата на вторичното право на Европейския съюз изисква единно и еднакво тълкуване на приложимите разпоредби, което е от компетентността на Съда на европейския съюз.

По изложените съображения настоящият състав на ВАС, пето отделение, намира, че следва да спре производството по делото и да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз със следните въпроси:

1. Тълкуването на чл. 5, т. 2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания на Организацията на обединените нации, и на чл. 1, § 1, § 2 и § 3, чл. 4, § 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на

заетостта и професиите води ли до извод, че е допустимо лице, на което липсва зрителна способност, да упражнява дейност като съдебен заседател и да участва по наказателни дела или:

2. Конкретното увреждане на лицето с трайна зрителна неспособност представлява характеристика, която да е основно и определящо за дейността на съдебния заседател изискване, и нейното наличие оправдава разлика в третирането и не представлява дискриминация по признак „увреждане“?

Воден от горното, ВАС, състав на пето отделение

ОПРЕДЕЛИ:

Отправя преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз съгласно чл. 267, първи параграф, буква "б" от Договора за функционирането на Европейския съюз със следните въпроси:

1. Тълкуването на чл. 5, т. 2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания на Организацията на обединените нации, и на чл. 1, § 1, § 2 и § 3, чл. 4, § 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите води ли до извод, че е допустимо лице, на което липсва зрителна способност, да упражнява дейност като съдебен заседател и да участва по наказателни дела или: **[Ориг. 15]**

2. Конкретното увреждане на лицето с трайна зрителна неспособност представлява характеристика, която да е основно и определящо за дейността на съдебния заседател изискване, и нейното наличие оправдава разлика в третирането и не представлява дискриминация по признак „увреждане“?

Спира [OMISSIS] производството по делото до произнасянето на Съда на Европейския съюз.

Определението не подлежи на обжалване.

[подписи]